

UCHWAŁA Nr III/20/2024
RADY POWIATU W WĄBRZEŃNIE

z dnia 7 czerwca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 1 ust. 1 i art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 oraz z 2023 r. poz. 1972), w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (Dz. U. poz. 2480) uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Markowski
Marek Markowski

11-472 RADCA PRAWNY
Barbara Lech-Gajewska

Załącznik do uchwały Nr III/20/2024
Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
z dnia 7 czerwca 2024 r.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030

Wąbrzeźno 2024 r.

I. Wprowadzenie

Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2024-2030 stanowi odpowiedź na zapisy zawarte w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia na lata 2023-2030 i jest niezbędnym elementem wspomagającym działania ukierunkowane na poprawę i ochronę zdrowia psychicznego wszystkich mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego.

Z dostępnych badań (badanie EZOP II) wynika, że w ostatnim okresie znacząco wzrosła ilość zaburzeń i chorób psychicznych zarówno u dzieci jak i dorosłych. Jednym z głównych powodów tego stanu rzeczy była epidemia COVID-19. U dzieci do lat 6 najczęściej występowały zaburzenia emocjonalno-afektywne, adaptacyjne, zaburzenia komunikacji społecznej i interakcji z innymi. Wśród dzieci i młodzieży od 7 do 17 lat pojawiały się zaburzenia lękowe i nastroju, w tym zaburzenia depresyjne i epizody manii. Ponad 100 tys. dzieci i młodzieży doświadczyło zaburzeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Do problemów o największym rozpowszechnieniu wśród dorosłych należały zaburzenia spowodowane nadużywaniem alkoholu, napady lękowe, fobie swoiste i zaburzenia zachowania. Z powyższych badań wynika również, że 1,5% badanych potwierdziło myśli samobójcze, a ok. 110 tys. dorosłych podejmowało próby samobójcze.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma zapewnić osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronną i powszechnie dostępną opiekę zdrowotną oraz pomoc niezbędną do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Niezmiernie ważnym elementem Programu jest kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałanie ich dyskryminacji.

Powiat Wąbrzeski usytuowany w województwie Kujawsko-Pomorskim na obszarze Pojezierza Chełmińskiego-Dobrzyńskiego, w dorzeczu Wisły i jej prawego dopływu Drwęcy, w centrum historycznej ziemi chełmińskiej. Utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest położone centralnie miasto Wąbrzeźno. Liczba ludności Powiatu wynosi 32 756 osób (stan na 31 grudnia 2022 r.), a powierzchnia to 501,31 km². Przez Powiat Wąbrzeski przebiega droga krajowa nr 15, drogi wojewódzkie nr 534, 548 i 551 oraz linia kolejowa nr 353.

W skład powiatu wchodzi:

gmina miejska **Wąbrzeźno**,

gminy wiejskie: **Dębowa Łąka, Książki, Płużnica i Ryńsk.**

IV. Diagnoza problemu na terenie Powiatu Wąbrzeskiego

			stopnia niepełnosprawności)	
Ogółem	363	30	3441	288

Z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie wynika, że w latach 2019-2022 osoby z zaburzeniami psychicznymi korzystały z dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (do wniosków dołączono orzeczenia – symbol 02-P) w następującym zakresie:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych:

2019 – 9 osób z chorobami psychicznymi, w tym 2 dzieci

2020 – 2 dzieci z chorobami psychicznymi

2021 – 88 osób z chorobami psychicznymi

2022 – 26 osób z chorobami psychicznymi

2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych:

2019 – 6 osób z chorobami psychicznymi, w tym 3 dzieci

2020 – 7 osób z chorobami psychicznymi, w tym 2 dzieci

2021 – 3 osoby z chorobami psychicznymi, w tym 1 dziecko

2022 – 7 osób z chorobami psychicznymi

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:

2019 – brak danych

2020 – 85 osób z chorobami psychicznymi

2021 – 102 osoby z chorobami psychicznymi, w tym 2 dzieci

2022 – 90 osób z chorobami psychicznymi

4. Realizacja programu finansowanego ze środków PFRON „Aktywny samorząd”:

2019 – brak danych

2020 – 5 osób z chorobami psychicznymi

2021 – 1 osoba (pokrycie kosztów czesnego i dodatek na pokrycie kosztów kształcenia)

Funkcjonowała również terapia psychologiczna, terapia pedagogiczna i terapia logopedyczna. Zorganizowano system wsparcia psychologów i pedagogów zatrudnionych w szkołach miejskich i powiatowych oraz cykliczne spotkania sieci pedagogów i psychologów szkolnych.

Wśród największej liczby zgłaszanych zaburzeń dominowały:

- zaburzenia lękowe,
- zaburzenia zachowania,
- zaburzenia emocjonalne,
- depresje,
- zaburzenia odżywiania,
- mutyzm wybiórczy,
- całościowe zaburzenia rozwoju (autyzm w tym Zespół Aspergera),
- problemy edukacyjne.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie wynika, że utrzymuje się praktycznie na tym samym poziomie liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej i ze świadczeń opiekuńczych (świadczeń rodzinnych)

Rok	Liczba osób z niepełnosprawnością ogółem	Do 16 roku życia	Po 16 roku życia
2019	1463	182	1281
2020	1425	198	1227
2021	1331	163	1168
2022	1371	176	1195

W Gminie Płużnica odnotowano istotny spadek o 40 % liczby osób z niepełnosprawnością w latach 2019-2022 korzystających z pomocy społecznej i świadczeń opiekuńczych.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Ryńsk wynika niewielki spadek ogólnej liczby osób z niepełnosprawnością, natomiast ma 29 % wzrost w przeciągu 4 lat osób z niepełnosprawnością do 16 roku życia.

Rok	Liczba osób z niepełnosprawnością ogółem	Do 16 roku życia	Po 16 roku życia
2019	441	69	372
2020	420	71	349
2021	407	74	333
2022	419	89	330

W latach 2021-2022 w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie odnotowano 23 przypadki zaburzeń psychicznych uczniów (depresje, stany lękowe, rozchwiana emocjonalność, zaburzenia zachowania). Wszyscy zostali objęci różnymi formami wsparcia psychologiczno-pedagogicznego. Natomiast w Zespole Szkół w Wąbrzeźnie w roku 2021/2022 takich przypadków stwierdzono 47, a w roku 2022/2023 nastąpił istotny wzrost do 110 przypadków. Szkoły sygnalizują również, że problem jest szerszy, gdyż rodzice nie informują szkół o wydawanych orzeczeniach i opiniach.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Na terenie Powiatu Wąbrzeskiego funkcjonują trzy Środowiskowe Domy Samopomocy.

1. **Środowiskowy Dom Samopomocy w Bliźnie**, który przeznaczony jest dla 30 osób z przewlekłą chorobą psychiczną i niepełnosprawnością intelektualną (typ AB).
2. **Środowiskowy Dom Samopomocy Oddział I we Wroniu** przeznaczony dla 60 osób przewlekłe psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie, dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych oraz osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi (typ ABCD).
3. **Środowiskowy Dom Samopomocy Oddział II we Wroniu** przeznaczony dla 40 osób przewlekłe psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ ABC).

Środowiskowe Domy Samopomocy to ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Uczestnicy domu w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu

3. POZ KEMED – Poradnia Leczenia Uzależnień; ul. Matejki 20 C, 87-200 Wąbrzeźno, tel. – 56 688 00 20.

VI. Wykaz telefonów realizujących formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej i społecznej

1. OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA – tel. 801-889-880
2. NIEBIESKA LINIA – tel. 800-120-002
3. NUMER INTERWENCYJNY W SPRAWIE ZAGINIONYCH DZIECI – tel. 116-000
4. OGÓLNOPOLSKI TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – tel. 116-111
5. DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA – tel. 800-121-212
6. KRYZYSOWY TELEFON ZAUFANIA (INSTYTUT PSYCHOLOGII ZDROWIA) – tel. 116-123
7. CENTRUM WSPARCIA DLA OSÓB W STANIE KRYZYSU PSYCHICZNEGO – tel. 800-702-222

VII. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego – zadania dla samorządów powiatów i gmin

Powiaty:

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

Zadania:

1) opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie lub gminie;

aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).

Gminy:

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.

Cel szczegółowy: udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom.

Zadania:

- 1) zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli;
- 2) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.

	<p>1.1.2 Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia nierówności i zwiększenia dostępności do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w Powiecie Wąbrzeskim</p>	<p>Zapewnienie w każdej placówce oświatowej stanowiska psychologa i pedagoga specjalnego adekwatnie do liczby uczniów</p>	<p>W trakcie trwania programu</p>	<p>Szkoły i placówki oświatowe oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>Monitorowanie liczby dzieci i młodzieży objętej specjalistycznym wsparciem</p>	
	<p>1.1.3 Utworzenie Centrum Zdrowia Psychicznego (CZP), które będzie kompleksowo wspierać mieszkańców powiatu z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>Monitorowanie potrzeb i możliwości finansowania realizacji zadania oraz funkcjonowania sieci poradni Zdrowia Psychicznego w ramach POZ</p>	<p>W trakcie trwania programu</p>	<p>Zespół Koordynujący</p>	<p>Nie dotyczy</p>	
<p>1.2 Upowszechnienie różnicowanych form pomocy i oparcia społecznego</p>	<p>1.2.1 Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia</p>	<p>Prowadzenie specjalistycznego wsparcia dla osób z zaburzeniami</p>	<p>W trakcie trwania programu</p>	<p>PCPR, organizacje pozarządowe, WTZ</p>	<p>Liczba udzielonych porad, konsultacji Liczba zrealizowanych</p>	

		<p>- wsparcie osób z niepełnosprawnościami a wśród nich z zaburzeniami psychicznymi poprzez: dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych, dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych oraz w komunikowaniu się, dofinansowanie w sprzęt rehabilitacyjny, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz organizacja wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i wyjazdów turystycznych</p>	<p>W trakcie trwania programu</p>	<p>Powiat Wąbrzeski / PUP w Wąbrzeźnie</p>	<p>Liczba osób objętych wsparciem</p>	
<p>1.3 Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>1.3.1. Zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>Program obejmujący zadania Powiatowego Urzędu Pracy wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wraz z odpowiednimi aktami wykonawczymi Udzielanie porad zawodowych dot. wyboru odpowiedniego zawodu</p>	<p>W trakcie trwania programu</p>	<p>Powiat Wąbrzeski / PUP w Wąbrzeźnie</p>	<p>Liczba osób objętych wsparciem</p>	

1.4 Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy	1.4.1 Powołanie lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu	publiczne, bony dla osób do 30 roku życia itp.	2024 r.	Zarząd Powiatu w Wąbrzeźnie	Nie dotyczy	
	1.4.2 Opracowanie Powiatowego programu ochrony zdrowia psychicznego zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych medycznych i społecznych świadczeń	Opracowanie Programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2024-2030. Przyjęcie Programu – uchwała Rady Powiatu Wąbrzeskiego	2024 r.	Zespół Koordynujący	Nie dotyczy	
	1.4.3. Realizacja, koordynowanie oraz monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego	Realizacja zadań zgodnie z zapisami PPOZP dla Powiatu Wąbrzeskiego na lata 2024 – 2030. Opracowanie i przedstawienie Zarządowi Powiatu rocznego sprawozdania. Przygotowanie i przedłożenie wymaganych sprawozdań zewnętrznych	Zgodnie z harmonogramem / do 31 marca danego roku za rok poprzedni	Podmioty realizujące / Zespół Koordynujący	Liczba sprawozdań	

	szkołach i przedszkolach	rodzin. Akcje tematyczne na terenie szkół i placówek.		Oświaty, Zdrowia, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Wąbrzeźnie	
--	--------------------------	---	--	---	--

**Lokalny Program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie
do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej**

Lp.	Zadanie	Jednostka realizująca	Termin realizacji
1.	Zapewnienie opieki zdrowotnej na oddziałach psychiatrycznych	<ul style="list-style-type: none"> Nowy Szpital w Wąbrzeźnie 	Zadanie ciągłe
2.	Zapewnienie całodobowej opieki osobom chorym psychicznie	<ul style="list-style-type: none"> Dom pomocy społecznej 	Zadanie ciągłe
3.	Zapewnienie ciągłości i dostępności do usług wsparcia dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które to osoby nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania w codziennym życiu	<ul style="list-style-type: none"> Środowiskowe Domy Samopomocy w Bliźnie i we Wroniu; Warsztat Terapii Zajęciowej w Wąbrzeźnie 	Zadanie ciągłe
4.	Pomoc finansowa dla osób chorych psychicznie w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 	Zadanie ciągłe
5.	Zwiększenie dostępności do dziecięcej opieki ambulatoryjnej z uwzględnieniem leczenia uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> Publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej 	Zadanie ciągłe
6.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie instruktażu postępowania z osobami przejawiającymi zaburzenia psychiczne	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodki szkolące; Pracodawcy 	Zadanie ciągłe
7.	Zapewnienie osobom chorym psychicznie będącym w sytuacji kryzysowej – pomocy socjalnej, prawnej, psychologicznej	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodek Interwencji Kryzysowej; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; Organizacje pozarządowe 	Zadanie ciągłe
8.	Prowadzenie specjalistycznych usług	<ul style="list-style-type: none"> Miejski ośrodek pomocy społecznej; 	Zadanie ciągłe